

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	สำเนียงถิ่นของนกกระจ่างหัวหงอก (<i>Garrulax leucolophus</i>)
ผู้เขียน	นางสาวสุวิมล ชินกั้งสคาร
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ชีววิทยา)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.ดร. นริทธิ์ สีตะสุวรรณ

บทคัดย่อ

จากการวิเคราะห์สำเนียงถิ่นของนกกระจ่างหัวหงอก ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2548 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2549 ใน 3 พื้นที่ คือ อ.เมือง อ.คอยสะเก็ด และ อ.เสิงสาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยบันทึกเสียงร้อง พร้อมสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนกควบคู่ไปด้วย แล้ววิเคราะห์เสียงในรูปแบบของโซนาแกรมด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Avisoft SASLab Light พบว่านกกระจ่างหัวหงอกมีคลังข้อมูลเสียงที่วิเคราะห์จาก element ทั้งสิ้น 182 แบบ สามารถจำแนกได้เป็น 19 กลุ่ม มีรูปแบบโครงสร้างของเสียงร้อง 4 แบบ คือ เสียงร้องแบบสั้น เสียงร้องที่นำ element มาประกอบกันเป็น phrase เสียงร้องที่นำ element มาประกอบกันเป็นประโยค และเสียงเพลงไม่แท้ จากรูปแบบโครงสร้างของ element ประกอบกับพฤติกรรมที่นกแสดงในขณะร้อง ทำให้สามารถแบ่งความหมายของเสียงได้ 2 กลุ่ม คือ เสียงร้องเรียก ซึ่งประกอบด้วย เสียงร้องเตือนตัวเอง เสียงร้องเมื่อตื่นตื่น เสียงร้องเตือนภัย และเสียงร้องเชิญชวน และกลุ่มเสียงเพลงไม่แท้ ซึ่งประกอบด้วย เสียงร้องติดคอ และเสียงร้องเพื่อขับไล่ เมื่อนำเสียงที่วิเคราะห์ได้มาเปิดกลับไปในพื้นที่ที่บันทึก และพื้นที่อื่นเพื่อสังเกตการตอบสนองต่อเสียงนั้น พบว่านกจะตอบสนองรุนแรงมากต่อเสียงร้องเพื่อขับไล่มากกว่าแบบอื่น และไม่พบความแตกต่างของการตอบสนองต่อเสียงจากพื้นที่ของตน กับพื้นที่อื่นแต่อย่างใด ซึ่งเมื่อนำผลจากการตอบสนองดังกล่าวมาพิจารณาร่วมกับพฤติกรรมของนกที่อยู่ด้วยกันเป็นฝูงขนาดใหญ่ กินอาหารได้หลากหลาย ไม่มีอาณาเขตถาวร และที่สำคัญคือไม่พบเสียงร้องที่แท้จริง ทำให้สามารถสรุปได้ว่าไม่มีสำเนียงถิ่นในนกกระจ่างหัวหงอก

Thesis Title Dialects of White-crested laughingthrush
(*Garrulax leucolophus*)

Author Miss Suwimol Chinkangsadam

Degree Master of science (Biology)

Thesis Advisor Assoc. Prof. Dr. Narit Sitasuwan

ABSTRACT

The White-crested laughingthrush dialect was analyzed from August 2005 to July 2006 at three main sites within Chiang Mai province: Maung, Doi Sa-keed and Chiang Dao districts. The vocal communication was recorded and the behaviors of the birds were observed and recorded. The recordings were analyzed as sonagram using the sound analysis computer program Avisoft SASLAB Light. One hundred and eighty two element repertoires in nineteen groups were found within four vocal structures. The structures are as follows: short sounds, phrases that compound by elements, sentences that compound by elements and subsongs. In consideration of the vocal structures and singing behaviors of the White-crested laughingthrush, vocal meanings could be divided into two groups: calls that consist of alert, exciting, alarm and invitation; and subsongs that consist of contact and mobbing. Also, playback experiments were performed to test the response of the birds. The birds paid stronger attention to the mobbing subsong than others. And the responses of local sounds and sounds from distant locations were not different. Therefore, from the results of the playback experiments combined with the behaviors of the birds in flocks, the variances in food, the lack of territory and, especially, the absence of a true song, it could be concluded that the White-crested laughingthrush does not have a dialect.